

Mesures preventives per al sector de recollida de residus sòlids urbans en relació amb l'alerta per COVID 19 (SARS-*CoV-2)

GOVERN
ILLES
BALEARS

ibassal

Institut balear de seguretat i salut laboral

Introducció

Davant la necessitat de frenar la propagació del COVID-19 (SARS-*CoV-2), i mentre duri l'estat d'alarma, les recomanacions recollides en aquest document van destinades a les empreses i als treballadors que realitzen activitats de recollida i processament de residus sòlids urbans.

El COVID-19 (SARS-*CoV-2) és un virus nou, desconegut anteriorment en la patologia humana, que pertany a la família Coronaviridae (Coronavirus).

Segons la informació que es disposa, es transmet de persona a persona per via respiratòria, a través de les gotes respiratòries de més de 5 micres, quan la persona infectada presenta simptomatologia, febre, tos, sensació de manca d'aire, o bé a través del contacte amb secrecions de la persona infectada.

Respecte de la constant evolució de la situació en relació al COVID-19 (SARS-*CoV-2), es recomana visitar la pàgina del Ministeri de Sanitat, actualitzada permanentment:

<https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludpublica/ccayes/alertasactual/ncov-china/documentos.htm>

També és convenient revisar les informacions previstes en la pàgina web de la Conselleria de Salut i Consum de la Comunitat Autònoma:

<http://www.goib.es/govern/organigrama/area.do?coduo=11&lang=ca>

Atès que el contacte amb el virus pot afectar entorns sanitaris i no sanitaris, les empreses hauran de seguir les recomanacions que emeti el servei de prevenció de riscos laborals, seguint les pautes i recomanacions formulades per les autoritats sanitàries pel que recomanem consultar les actualitzacions del document Procediment per als serveis de prevenció de riscos laborals enfront de l'exposició al SARS-*CoV-2(COVID-19) 08.04.2020 editat pel Ministeri.

Qüestionari previ d'incorporació al lloc de treball

Amb caràcter previ a la represa de l'activitat empresarial, les empreses facilitaran a les treballadores i treballadors el "Qüestionari previ a la incorporació per a treballadors" (el qual s'adjunta a l'Annex del present document), havent de ser remès per l'empresa, garantint la confidencialitat, a la mútua col·laboradora de la Seguretat Social, o bé, al servei de prevenció de riscos Laborals.

L'objectiu de la descrita mesura és garantir, complertes les mesures de confinament decretades per l'Estat, la seguretat de les pròpies persones treballadores, de les seves companyes i companys, així com de la ciutadania en general.

En tot cas, una vegada valorats les dades que figurin en cadascun dels qüestionaris, el servei de prevenció o la mútua procedirà segons protocol d'actuació davant casos possibles, confirmats o probables, publicat pel Ministeri de Sanitat.

Mesures preventives sanitàries a adoptar per l'empresa

1. Protocols d'actuació i mesures generals

L'empresa disposarà d'un protocol amb les mesures preventives a aplicar en relació al COVID-19. Les mesures s'establiran de manera individualitzada per a cada lloc de treball on vagin a realitzar-se les tasques de recollida de residus sòlids urbans, principalment, perquè l'origen dels residus pot ser molt diferent, cases particulars, empreses, residències, hospitals, etc. i depenen de la tipologia del residu que es vagi a recollir.

Si es disposa de protocols de recollida de residus, l'empresa els revisarà i els actualitzarà conforme als criteris establerts per l'autoritat sanitària i altres institucions competents. Els protocols inclouran els procediments per a la neteja i desinfecció d'equips de treball i vehicles. Per a això comptaran amb l'assessorament dels serveis de prevenció de riscos laborals que disposin.

S'elaborarà i aplicarà un protocol d'actuació en cas de detecció de possibles persones infectades o de persones que hagin estat en contacte amb les primeres.

Es recorda el deure de coordinació entre les empreses concurrents per a garantir la protecció de tots els treballadors, tenint en compte tant els riscos del personal propi com de les contractes presents en el centre de treball.

Es disposarà d'un registre diari en el qual s'anotarà nom, DNI, telèfon de contacte i data d'entrada i sortida, lloc de realització de la seva activitat, per a saber en tot moment els treballadors en actiu. Aquesta informació és important perquè si hi hagués un contagi, s'haurà de proporcionar de manera immediata la informació a les autoritats sanitàries. En el protocol s'haurà d'especificar com s'organitza el registre i la persona o persones responsables d'aquest.

El manteniment de la distància de seguretat, mínima de 2 metres, fa que sigui necessari revisar el nombre d'ocupants que es precisa en els vehicles per a la recollida selectiva de residus. Quan sigui necessari que dos o més treballadors facin la seva tasca sense possibilitat de mantenir aquesta distància de separació se'ls dotarà de màscara autofiltrante de protecció.

L'empresa donarà instruccions al personal perquè, a la incorporació i sortida del treball, en els vestuaris, es mantingui aquesta distància de seguretat.

La roba de treball serà d'ús exclusiu per a la realització de les tasques i es deixarà en recipients tancats a la finalització d'aquesta.

L'empresa s'encarregarà de la rentada i desinfecció de la roba.

L'empresa de recollida informarà els treballadors del servei de recollida i de la planta de residus de les recomanacions sobre la gestió en la recollida de la bossa amb la fracció resto, concretament la gestió de residus domèstics procedents de llars amb persones aïllades o en quarantena per Covid-19. Les recomanacions inclouran tant al maneig domiciliari dels residus que habitualment es generen de la fracció resto, seguint l' aconsellat per l'autoritat competent, com la gestió de la bossa amb els residus del pacient.

Recollida de la bossa amb la fracció de rest

El contenidor gris, beix en alguns casos, està destinat als residus procedents d'escombraries domèstiques que no disposin d'un contenidor específic en la via pública, aquests residus es denominen fracció rest.

La gestió de la bossa amb els residus del pacient es realitzarà de la següent manera:

En el cas dels residus particulars:

La bossa amb la fracció resta es diposita exclusivament en el contenidor de fracció resto, estant terminantment prohibit dipositar en els contenidors de recollida separada de qualsevol de les fraccions separades, orgànica, envasos, paper, vidre o tèxtil, o el seu abandó en l'entorn.

La fracció resto recollida:

1. es destinarà directament a abocador o preferiblement a incineració o a abocador sense conducta a l'obertura manual de les bosses, si això és possible.
2. en cas que sigui necessari el tractament previ, aquest tractament es realitzarà de manera automàtica evitant l'obertura manual de les bosses.

S'admet la selecció manual només per a la separació de voluminosos, metàl·lics o altres residus que no vagin en bosses i sigui imprescindible separar, sempre que s'adoptin les mesures de seguretat necessàries. Les autoritats competents podran acordar que els materials quedin emmagatzemats durant almenys 72 h.

Tant per a la recollida de residus com en totes les plantes que rebin aquestes bosses es desenvoluparan protocols específics per a la protecció dels treballadors i la desinfecció d'equips i vehicles o es revisaran els existents amb el mateix objectiu i es dotarà dels equips de protecció individual (EPI) necessaris per als treballadors.

Es podran establir recollides diferenciada de les bosses amb la fracció resto procedents centres/llocs on es doni un elevat nivell d'afectats per COVID19 (residències, hotels hospitalitzats, etc.) mentre duri la crisi. Aquestes bosses s'identificaran externament i de manera fàcil, per exemple mitjançant cinta aïllant o similar i es dipositaran conforme a la forma que estableixin les empreses responsables de la recollida de residus. Aquestes bosses es gestionen de la mateixa forma que s'ha esmentat anteriorment.

Gestió de residus en contacte amb COVID-19 procedents d'hospitals, ambulàncies, centres de salut, laboratoris, residències socio sanitàries, etc

Els residus en contacte amb COVID-19 com a guants, màscares, bates, etc es consideraran com a residus infecciosos i es gestionessin com a tals segons al que es disposa per als mateixos en la regulació autonòmica sobre residus sanitaris, com es fa habitualment.

Decret 136/1996 d'Ordenació de la gestió de residus sanitaris s'atendrà el que es disposa per als mateixos en la regulació autonòmica sobre residus sanitaris, com es fa habitualment.

Informació i formació

Les tasques de recollida de residus poden suposar una exposició directa a la font de risc, per la qual cosa serà realitzada per personal qualificat i format prèviament en les mesures de seguretat a adoptar, perquè la tasca es realitzi de manera segura.

S'instal·laran panells informatius en l'empresa amb les recomanacions bàsiques de prevenció del contagi enfront del coronavirus.

S'informarà, diàriament, a recordant les mesures preventives a adoptar en la realització de les tasques.

Mesures d'higiene i desinfecció

Es garantirà que en els centres de treball disposin d'un lavabo amb aigua corrent, sabó i paper assecant per a la rentada de mans i solució hidroalcohòlica per a la seva desinfecció.

En els llocs de treball, especialment vehicles de recollida, on no sigui possible procedir a la rentada freqüent de mans per a l'acompliment de la tasca, s'haurà de disposar de gel o solució hidroalcohòlica substitutiva a bastament per al seu torn i lloc de treball i així mantenir la higiene adequada.

La tasca de neteja de les instal·lacions i equips de treball, especialment els vehicles i equips de recollida d'escombraries, es realitzarà amb productes detergents i desinfectants adequats autoritzats per a tal fi.

https://www.mscbs.gob.es/en/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Listado_virucidas.pdf

Per a aquesta acció pot utilitzar-se lleixiu d'ús domèstic diluïda en aigua, extremant les mesures de protecció a agents químics. Aquests virus s'inactiven després de pocs minuts de contacte amb desinfectants comuns com la dissolució recentment preparada de lleixiu (concentració de clor 1 g/L, preparat amb dilució 1.50 d'un lleixiu de concentració 40-50 g/L).

Es realitzarà sempre la neteja en humit, evitant la generació de pols en suspensió o aerosols. Mantindrà, en les instal·lacions de l'empresa, les condícies i les zones comunes nets i desinfectats, utilitzant els productes de desinfecció que siguin indicats.

Es realitzarà la rentada i desinfecció diària dels uniformes i peces de treball. Les peces tèxtils han de rentar-se de manera mecànica en cicles de rentada entre 60 °C i 90 °C. En cap cas, es pot efectuar la rentada d'aquestes peces en els domicilis particulars del personal. Se suspendrà el fitxatge amb empremta dactilar substituint-lo per qualsevol altre sistema. Les pautes d'higiene personal es troben en el següent enllaç del Ministeri de Sanitat,

<https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/ciudadania.htm>

Equips de protecció individual (EPIs)

Els treballadors/es utilitzaran l'equip de protecció individual adequat depenent del nivell de risc que es consideri en cada situació, i els rebutjarà de manera segura després de cada ús, procedint posteriorment a la rentada de mans. Per aquest motiu se'ls farà lliurament als treballadors dels EPI's especificats pel seu servei de prevenció de riscos laborals.

Es realitzarà sempre la rentada de mans abans de col·locar-se l'equip de protecció individual i després de la seva retirada.

Es lliuraran guants per a la realització de totes les tasques de neteja viària, guants de vinil/ acrilonitril. En cas d'ús de guants de làtex, es recomana que sigui sobre un guant de cotó.

Quan es requereixi utilitzar guants de protecció mecànica es recomana la seva col·locació sobre un guant de cotó.

El treballador ha d'utilitzar la protecció respiratòria proporcionada per l'empresa (màscara quan no es pugui garantir la distància de seguretat i/o una altra protecció respiratòria durant la jornada laboral).

En les tasques de recollida no mecanitzada i processament de residus sòlids urbans procedents de centres sanitaris, es recomana la utilització de màscara FFP2 o FFP3, per a protegir al treballador/a ja que estan dissenyades per a filtrar les partícules i aerosols presents en el medi ambient, impedit que siguin inhalades per l'usuari i ulleres de protecció ocular.

Els equips de protecció respiratòria han de llevar-se en últim lloc, després de la retirada d'altres components com a guants, bates, etc.

Normes de distància de seguretat

S'haurà de mantenir com a mínim una separació de 2 metres de totes les persones.

Caso de sospecha de contagio

En el caso de identificar una sospecha de contagio en un/a trabajador/a del centro, por presentar tos, fiebre o sensación de falta de aire, entre otros síntomas, se pondrá una mascarilla quirúrgica, protección de dentro a fuera, se procederá a su aislamiento, avisará a la empresa y ésta al Servicio de Prevención, el cual informará de las acciones a realizar según el protocolo vigente establecido por la autoridad sanitaria. No se reiniciará la actividad hasta que se hayan podido adoptar las medidas de limpieza, desinfección, etc., según el protocolo establecido.

S'adoptaran les mateixes mesures en el cas que el treballador present simptomatologia mentre estigui fent la tasca de recollida d'escombraries o neteja viària.

L'equip de primers auxilis contindrà un termòmetre a la disposició dels treballadors (s'ha de garantir la desinfecció del mateix després del seu ús).

Persones treballadores especialment sensibles

Si alguna persona treballadora es troba en algun dels grups de risc de comorbiditat per Covid-19, segons les indicacions del Ministeri de Sanitat, bé per embaràs, patologies cròniques prèvies o edat, correspon al servei de prevenció proposar les mesures preventives necessàries per a minimitzar al màxim el risc d'exposició i protegir a les persones treballadores, en la seva qualitat d'especialment sensible i podent determinar si escau la no aptitud temporal per al treball i la recomanació del seu aïllament preventiu.

Mesures preventives sanitàries en els desplaçaments

L'empresa reduirà al màxim els viatges de treball. Coordinarà el desplaçament del personal als seus centres de treball de manera que es garanteixi la seva protecció i els recordarà que és recomanable realitzar els desplaçaments de manera individual.

L'empresa organitzarà la realització de les tasques en les quals s'utilitzin vehicles de manera que es garanteixi la protecció dels treballadors, especialment la distància de seguretat.

En el transport privat complementari es preveu la possibilitat que viatgin dues persones en la cabina del vehicle de transport de mercaderies quan sigui necessari, segons el tipus de transport que s'hagi de realitzar i sempre que es compleixin totes les mesures i les instruccions de protecció indicades pel Ministeri de Sanitat.

En el transport públic, privat complementari i particular de persones en vehicles de fins a nou places, inclòs el conductor, tot això en el marc dels supòsits de desplaçaments autoritzats, en els quals hagin de viatjar més d'una persona en el vehicle, s'ha de respectar que vagin, com a màxim, una persona per cada filera de seients i que es conservi la major distància possible entre els ocupants.

L'empresa ha d'assegurar-se que el treballador ha respost al qüestionari previ d'incorporació i ha estat lliurat al servei de prevenció o mútua corresponent.

Recomanacions per als treballadors/es

1. Si conviu o ha conviscut amb una persona que ha contret la infecció per coronavirus, si desenvolupa símptomes respiratoris propis d'aquesta malaltia (tos o sensació de mancada d'aire) o si te febre ha de telefonar al seu responsable directe i comunicar-li-ho
2. Compleixi amb els protocols i recomanacions preventives instaurades en l'empresa pel seu servei de prevenció.
3. Realitzi les activitats de formació preventiva enfront del COVID-19.
4. Mantingui la distància de seguretat de 2 metres amb totes les persones, durant la realització de les tasques, reunions, vestuaris, condícies i menjador, etc.
5. Renti's les mans amb freqüència en les zones habilitades a tal fi. Renti's les mans després d'esternudar, tossir o tocar-se el nas, després del contacte amb algú que esternuda o tu, després d'usar el bany o tocar superfícies brutes i abans de menjar.
6. Realitzi la desinfecció de les mans sovint amb solució hidro-alcohòlica.
7. Cobreixi's el nas i boca amb l'avantbraç o mocador d'un sol ús en tossir o esternudar, i tiri els mocadors en un contenidor tancat.
8. No es toqui la cara, especialment ulls, boca, nas. Tampoc si porta els guants posats.
9. No saludi als seus companys/as amb encaixada, petó en la galta i altres formes de contacte físic.
10. Per a les tasques de neteja faci ús dels equips de protecció individual.
11. Segueixi les instruccions d'utilització i col·locació dels equips de protecció individual que se li lliurin.
12. Recordi no compartir els equips de protecció individual, guants, ulleres, màscares, etc. amb altres treballadors.
13. No comparteixi aliments, utensilis ni els teus objectes personals: pinta, tovallola, roba, etc.
14. Extremiti les condicions de neteja dels útils de treball, sobretot si els utilitzen diverses persones.
15. Mantingui's alerta de possibles casos de coronavirus en el seu centre laboral i informe immediatament als seus superiors.
16. No es procedirà en cap cas a l'obertura manual de les bosses de fracció resto en instal·lacions de recollida ni de tractament.